

This is a factsheet from the Swedish University of Agricultural Sciences.

Title: Grönt kulturarv® 2025-2026

Editor: Helena Persson

Publication year: 2025

Publisher: Programmet för odlad mångfald (POM), Sveriges
lantbruksuniversitet

This publication is openly available through the SLU publications database,
<https://res.slu.se/id/publ/146842>.

Vi bevarar trädgårdsväxter för framtiden!

Pom arbetar med att långsiktigt bevara och nyttja mångfalden bland landets odlade kulturväxter. De insamlade trädgårdsväxterna har en lång odlingstradition och en intressant kultur- och trädgårdshistoria. Genom Grönt Kulturarv® ges alla trädgårdsväxter intresserade möjlighet att odla detta unika växtmaterial!

KONTAKTUPPGIFTER

Har du frågor om Grönt Kulturarv® kontakta: pom@slu.se

Besök gärna vår hemsida:
www.slu.se/pom/grontkulturarv

Följ Nationella genbankens arbete med Grönt Kulturarv® på Instagram: @nationellagenbanken

► LÖK- OCH KNÖLVÄXTER

Tulpanen '**Granlunda**' kommer från en gård på Söderslätt i Skåne, där den har vuxit sedan 1955. Detta är brann granngården, som tulpanen kommer från, ner. Hur länge den har funnits där är det ingen som vet, men sorten har återfunnits i flera trädgårdar runt om i Skåne. Det är en fylld tulpan med blekgula kalkblad, som blommar i början av juni.

Dahlia *Dahlia x pinnata* (Boll-Gruppen) 'Bonnie Blue' England 1920
Dahlia *Dahlia x pinnata* (Kaktusblommiga Gruppen) 'Farmor Maria' Skåne 1930-talet

Dahlia *Dahlia x pinnata* (Kaktusblommiga Gruppen) 'Sonora' Malmö Skåne 1946
Dahlia *Dahlia x pinnata* (Pionblommiga Gruppen) 'Liseberg Röd' Västergötland början av 1900-talet

Dahlia *Dahlia x pinnata* (Dekorativ-Gruppen) 'Regina' Alnarp Skåne 1940
Krokillja *Lilium martagon* 'Kallmora' Dalarna 1940-talet*

Tulpan *Tulipa gesneriana* 'Ester' Skåne 1940-talet*

Tulpan *Tulipa gesneriana* 'Granlunda' Skåne 1950-talet*

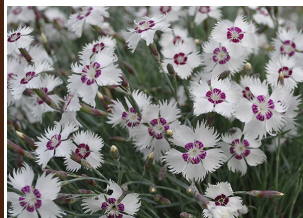
Tulpan *Tulipa gesneriana* 'Kersti' Skåne början av 1900-talet*

Tulpan *Tulipa gesneriana* 'Skäret' Skåne 1930-talet*

Tulpan *Tulipa gesneriana* 'Södra Öland' Öland början av 1900-talet*

Tulpan *Tulipa gesneriana* 'Tofta' Gotland före 1940*

► PERENNER

Fjärdernejliken '**Marieberg**' har fått sitt sortnamn efter gården på Orust i Bohuslän där den odlades i början av 1900-talet. Här arbetade Thyra som älskade blommor och som fick plantor av nejliken i gåva när hon gifte sig och flyttade därifrån 1927. Sorten har vita, väldoftande blommor och ett vackert bladverk med smala, grå blad.

Bergnepeta *Nepeta racemosa* 'Linghem' Östergötland 1938

Blodalunrot *Heuchera sanguinea* 'Smedsberget' Lappland 1930-talet

Brittsommaraster *Aster amellus* 'Axel Tallner' Skåne tidigt 1940-tal

Brunröd daglilja *Hemerocallis fulva* 'Frösvidal' Närke 1930-talet

Bukettviol *Viola x williamsii* 'Ullas Favorit' Småland tidigt 1940-tal

Daglilja *Hemerocallis* 'Esbjörn' Dalarna tidigt 1940-tal

Fjärdernejlika *Dianthus* (Plumarius-Gruppen) 'Marieberg' Bohuslän 1927

Fjärdernejlika *Dianthus* (Plumarius-Gruppen) 'Frösön' Jämtland sekelskiftet 1900

Fjärdernejlika *Dianthus* (Plumarius-Gruppen) 'Timmermannens Rosa' Jämtland 1910-talet

Hjärtbergenia *Bergenia cordifolia* 'Möja' Uppland 1920-talet

Höstaster *Symphotrichum novi-belgii* 'Frövi' Västmanland tidigt 1940-tal

Höstflox *Phlox paniculata* 'Alma Jansson' Uppland 1939

Höstflox *Phlox paniculata* 'Elise i Bossgården' Västergötland 1931

Höstflox *Phlox paniculata* 'Ingeborg från Nybro' Småland 1930-talet

Höstflox *Phlox paniculata* 'Morfar Albert' Stockholm 1920-talet

Höstflox *Phlox paniculata* 'Svea i Haga' Uppland tidigt 1940-tal

Jordviva *Primula vulgaris* 'Rut' Skåne 1920-talet

Jätteprästkraze *Leucanthemum x superbum* 'Bröllopgåvan' Skåne 1923

Kinesisk kärleksört *Hylotelephium spectabile* 'Granlunda' Skåne 1939

Praktnäva *Geranium himalayense* 'Sörmjöle' Västerbotten 1940-talet

Silvrig höstanemon *Anemone tomentosa* 'Föräldrahemmet' Småland 1930-talet

Stjärnflocka *Astrantia major* 'Lilla Mickelgårds' Gotland 1920-talet

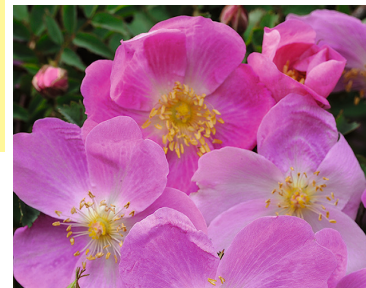
Stor kustruta *Thalictrum minus* 'Rospiggen' Uppland 1930-talet

Strandbinka *Erigeron glaucus* 'Fru Frida Lindström' Jämtland 1939

Såpnejlika *Saponaria officinalis* 'Kvinngröta' Öland 1960-talet

Trädgådsaurikel *Primula x pubescens* 'Krusenstiernska' Småland 1914

► ROSOR

Spinosissima-rosen '**Professor Fagerlind**' förädlades under 1960-talet av botanikprofessor Folke Fagerlind vid Bergianska trädgården inom ramen för hans forskning om rosornas korsningsbenägenhet. En överdådigt blommande buskros, en av de tidigast blommande sorterna i sortgruppen. Storväxt, med enkla karminrosa blommor. Stark, söt doft.

Bourbonros *Rosa* (Bourbon-Gruppen) 'Blomsterhult' Södermanland före 1920

Bourbonros *Rosa* (Bourbon-Gruppen) 'Farmor Selma' Halland 1910-talet

Bourbonros *Rosa* (Bourbon-Gruppen) 'Great Western' Skåne sedan minst 1930-talet

Bourbonros *Rosa* (Bourbon-Gruppen) 'Pipar Hans' Västmanland slutet av 1800-talet

Bourbonros *Rosa* (Bourbon-Gruppen) 'Skeda' Östergötland tidigt 1900-tal

Bourbonros *Rosa* (Bourbon-Gruppen) 'Strömsro' Östergötland 1920-talet

Damasceneros *Rosa* (Damascena-Gruppen) 'Järnvägaren' Södermanland 1930-talet

Damasceneros *Rosa* (Damascena-Gruppen) 'Svea' Västergötland 1930-talet

Fylld kanelros *Rosa majalis* (Foecundissima-Gruppen) 'Lövhult' Småland 1930-talet

Gallica-ros *Rosa* (Gallica-Gruppen) 'Pustebacken' Blekinge början av 1900-talet

Glaucuros *Rosa* (Glaucuros-Gruppen) 'Skarvsjö' Lappland 1930-talet

Helenaer-ros *Rosa* (Helenaer-Gruppen) 'Agda' Halland 2000-talet

Remontantros *Rosa* (Remontant-Gruppen) 'Selma Dahlberg' Uppland 1890-talet

Rugosa-ros *Rosa* (Rugosa-Gruppen) 'Gryts Bruk' Närke 1910-1920-talet

Spinosissima-ros *Rosa* (Spinosissima-Gruppen) 'Dala-Floda' Dalarna 1930-talet

Spinosissima-ros *Rosa* (Spinosissima-Gruppen) 'Hällestorp' Småland 1970-talet

Spinosissima-ros *Rosa* (Spinosissima-Gruppen) 'Professor Fagerlind'

Uppland 1960-talet

Spinosissima-ros *Rosa* (Spinosissima-Gruppen) 'Valdemarsvik'

Östergötland 1910-talet

Spinosissima-ros *Rosa* (Spinosissima-Gruppen) 'Vaplan' Jämtland före 1970-talet

Taggträdsros *Rosa x pteragonis* 'Kärnan' Skåne 1930-talet

► TRÄD OCH BUSKAR

Syrenen '**Toddylunden**' har sitt ursprung i parken vid Selma Lagerlöfs Mårbacka i Värmland. Sitt sortnamn har den fått då den samlades in intill bersån som kallades Toddylunden, den plats där man traditionellt drack sin toddy under Selma Lagerlöfs fars tid. Sorten blir 2-4 meter hög med upprätt växtsätt och lila, dubbla blommor.

Ornäsbjörk *Betula pendula* 'Dalecarlica' Dalarna 1700-talet

Parklind *Tilia x europaea* KRISTINA® ('Eleonora') PBR Uppland 1630-talet

Parklind *Tilia x europaea* 'Övedskloster' Skåne 1770-talet

Syren *Syringa vulgaris* 'Emilie Piper' Östergötland före 1920

Syren *Syringa vulgaris* 'Toddylunden' Värmland före 1950-talet

PBR = Plant Breeders' Rights

* = tillgången ytterst begränsad

GRÖNT KULTURARV® 2025-2026

Gustav vattnar rosor i Bergs trädgård. Foto: Harald Olsson, Alingsås museum.

I mer än tio år har varumärket Grönt Kulturarv® fyllt landets trädgårdar med arveväxter. Ur vår rika trädgårdshistoria har doftande rosor, syrener, tulpaner och perenner, älskade pelargoner och ståtliga parklindar fått nytt liv. Köksväxter, frukt och bär som en gång varit ovärderliga för vår självhushållning kan nu odlas och nyttjas på nytt. Bästa sättet att bevara vårt gröna kulturarv är att odla det!

Grönt kulturarv® – växter med historia

Under varumärket Grönt kulturarv® säljs sorter som har spårats upp genom Poms inventeringar och valts ut att bevaras i Nationella genbanken eller som frö hos NordGen. Varumärket togs fram tillsammans med Elitplantstationen, E-planta ekonomisk förening och LRF Trädgård. I dag finns fler än 160 sorter i handeln och nya sorter har lanserats varje år sedan 2013 då de första sorterna kom ut på marknaden. Sortimentet består av frukt, bär, köks- och prydnadsväxter odlade i Sverige före 1940, 1950 eller 1960 beroende på växtslag och med en väl dokumenterad historia. Det kan också vara i Sverige framtagna sorter eller spontant uppkommet material som bedöms vara odlingsvärt. Sorterna odlas av svenska plantskolor och handelsträdgårdar och finns att köpa hos välsorterade trädgårdsbutiker. I denna folder presenteras en lista på de sorter som lanserats och spritts fram till och med 2026. Vissa kan vara svåra att hitta i handeln medan andra fått en självklar plats i sortimentet. Genom varumärket kommer fler gamla odlingsvärda sorter få en chans att på nytt komma i odling i framtiden.

LANSERADE SORTER 2013-2026

► BÄR

Smultronsorten **'Norrländssmultron'** har uppstått spontant på 1940-talet i Härnösand genom en korsning av det revfria smultronet 'Rügen' och ett vildväxande smultron. Plantan blir 20 cm hög med en god revbildning. De stora och röda bären har en god smultronsmak, de kan börja skördas vid midsommar. Sorten är hårdig upp till zon 6.

Smultron *Fragaria vesca* 'Norrländssmultron' Ångermanland 1940-talet

► FRUKT

Äpplet **RIBSTON** ('Ribston Pippin') är ett omtyckt vinteräpple som odlats i Sverige i drygt tvåhundra år. Det har sitt ursprung i tidiga 1700-talets England. Frukten är medelstor, gulaktig, väldoftande och välsmakande samt kan lagras till frampå vårkanten. Passar bra som dessertäpple och till mos. Trädet är hårdigt upp till zon 3.

Körsbär *Prunus avium* 'Büttners Späte Rote Knorpelkirsche' Tyskland 1819
 Körsbär *Prunus avium* 'Gärdebo' Småland
 Körsbär *Prunus avium* 'Heidi' Balsgård Skåne 1985
 Körsbär *Prunus avium* STOR SVART BIGARRÄ ('Grosse Schwarze Knorpelkirsche') Frankrike ev 1500-talet

Plommon *Prunus domestica* 'Czar' England 1870-tal
 Plommon *Prunus domestica* 'Experimentalfältets Sviskon' Södermanland 1860-talet
 Plommon *Prunus domestica* 'Herman' Balsgård Skåne 1974
 Plommon *Prunus domestica* 'Ive' Balsgård Skåne 1977
 Plommon *Prunus domestica* 'Jubileum' PBR Balsgård Skåne 1988
 Plommon *Prunus domestica* 'Opal' Alnarp Skåne 1944
 Plommon *Prunus domestica* 'Reine Claude d'Althan' Tyskland 1850-talet
 Plommon *Prunus domestica* 'Reine Claude d'Oullins' Frankrike 1864
 Plommon *Prunus domestica* 'Victoria' England 1844
 Plommon *Prunus domestica* 'Violetta' PBR Balsgård Skåne 1992
 Päron *Pyrus communis* 'Carola' PBR Balsgård Skåne 1983
 Päron *Pyrus communis* 'Clapp's Favourite' USA före 1860
 Päron *Pyrus communis* 'Clara Frijs' Danmark före 1850-talet
 Päron *Pyrus communis* 'Conference' England 1894
 Päron *Pyrus communis* 'Doyenné du Comice' Frankrike 1849
 Päron *Pyrus communis* ESPERENS HERRE ('Belle Lucrative') troligen Belgien före 1820-talet
 Päron *Pyrus communis* 'Experimentalfältets Augustipäron' Södermanland 1850-talet
 Päron *Pyrus communis* 'Fritjof' PBR Balsgård Skåne 1994
 Päron *Pyrus communis* GRÄPÄRON ('Jut') Frankrike 1700-talet
 Päron *Pyrus communis* 'Göteborgs Diamant' Tyskland? Bohuslän 1850-talet
 Päron *Pyrus communis* 'Ingeborg' PBR Balsgård Skåne 1994
 Päron *Pyrus communis* MOLTKE ('Greve Moltke') Danmark 1850
 Surkörsbär *Prunus cerasus* 'Nordia' PBR Balsgård Skåne 1992
 Surkörsbär *Prunus cerasus* SKUGGMORELL ('Morello') Frankrike 1590-talet
 Äpple *Malus domestica* 'Alice' Balsgård Skåne 1963
 Äpple *Malus domestica* 'Amorosa' PBR Balsgård Skåne 1988
 Äpple *Malus domestica* 'Aroma' Balsgård Skåne 1973

Äpple *Malus domestica* 'Birgit Bonnier' Balsgård Skåne 1992
 Äpple *Malus domestica* 'Cox Orange Pippin' England 1820-talet
 Äpple *Malus domestica* 'Cox Pomona' England 1820-talet
 Äpple *Malus domestica* 'Filippa' Danmark 1880-talet
 Äpple *Malus domestica* 'Gravensteiner' Danmark 1680-talet
 Äpple *Malus domestica* GRAVENSTEINER RÖD ('Roter Gravensteiner') Tyskland 1850-talet
 Äpple *Malus domestica* 'Gyllenkroks Astrakan' troligen Östergötland slutet av 1700-talet

Äpple *Malus domestica* 'Katja' Balsgård Skåne 1966
 Äpple *Malus domestica* 'Mio' Alnarp Skåne 1956
 Äpple *Malus domestica* 'Oranie' okänd början av 1800-talet
 Äpple *Malus domestica* RIBSTON ('Ribston Pippin') England i början av 1700-talet
 Äpple *Malus domestica* 'Rödluvan' Balsgård Skåne 1994
 Äpple *Malus domestica* 'Signe Tillisch' Danmark 1880-talet
 Äpple *Malus domestica* 'Silva' Alnarp Skåne 1970
 Äpple *Malus domestica* 'Sylvia' Skåne 1973
 Äpple *Malus domestica* 'Sävstaholm' Södermanland 1830-talet
 Äpple *Malus domestica* TRANSPARENTE BLANCHE ('Transparente Jaune') Baltikum början av 1800-talet
 Äpple *Malus domestica* 'Åkerö' Södermanland slutet av 1700-talet

► ETTÅRIGA KÖKSVÄXTER

'Jämtländsk' är en mycket gammal småfröig gräart anpassad till den korta odlingssäsongen runt Storsjön. Helge, som donerade gräarten i början på 1980-talet, berättade att den mest odlats tillsammans med korn, men ibland också i renbestånd. Ärtbröd och rökt fläsk var en verklig delikatess men det mesta av skörden gick till djurfoder.

Bondböna *Vicia faba* 'Arne' Uppland tidigt 1900-tal
 Bondböna *Vicia faba* 'Osnaköp Södergård' Småland 1920-talet
 Bondböna *Vicia faba* 'Solberga' Bohuslän troligen 1800-talet
 Gräart *Pisum sativum* (Foderärt-Gruppen) 'Hälsinge' Hälsingland före 1940
 Gräart *Pisum sativum* (Foderärt-Gruppen) 'Jämtländsk' Jämtland 1800-talet
 Gräart *Pisum sativum* (Foderärt-Gruppen) 'Puggor från Ballingslöv-Glimåkra' Skåne 1950-talet
 Gräart *Pisum sativum* (Foderärt-Gruppen) 'Rättvik' Dalarna eventuellt 1700-talet
 Gräart *Pisum sativum* (Foderärt-Gruppen) 'Solberga' Bohuslän 1800-talet
 Gräart *Pisum sativum* (Foderärt-Gruppen) 'Väse' Värmland tidigt 1900-tal
 Gul kokärt *Pisum sativum* (Kokärt-Gruppen) 'Gyllenärt' svensk växtförädling 1921
 Gurka *Cucumis sativus* (Vitskaliga-Gruppen) 'Arboga' Sverige senast 1902
 Kålrot *Brassica napus* (Napobrassica-Gruppen) 'Bjursås' Dalarna troligen 1800-tal
 Kålrot *Brassica napus* (Napobrassica-Gruppen) 'Gul svensk' Sverige 1800-talet, därefter urvalsförädling
 Märgärt *Pisum sativum* (Märgärt-Gruppen) 'Mors stora' Skåne tidigt 1900-tal
 Märgärt *Pisum sativum* (Märgärt-Gruppen) 'Örshult' Småland tidigt 1900-tal
 Sockerärt *Pisum sativum* (Sockerärt-Gruppen) 'Boaryd' Småland 1920-talet
 Sockerärt *Pisum sativum* (Sockerärt-Gruppen) 'Jons släpärt' Värmland 1930-talet
 Sockerärt *Pisum sativum* (Sockerärt-Gruppen) 'Lokförare Bergfältets jätteärt' Dalarna 1930-talet
 Sockerärt *Pisum sativum* (Sockerärt-Gruppen) 'Martha' Halland tidigt 1900-tal
 Sockerärt *Pisum sativum* (Sockerärt-Gruppen) 'Svartbjörnsbyn' Norrbotten 1930-talet
 Sojaböna *Glycine max* 'Fiskeby V' Östergötland 1968
 Trädgårdsböna *Phaseolus vulgaris* (Kokböna-Gruppen) 'Mor Kristin' Östergötland tidigt 1900-tal

Trädgårdsböna *Phaseolus vulgaris* (Kokböna-Gruppen) 'Signe' Blekinge tidigt 1900-tal
 Trädgårdsböna *Phaseolus vulgaris* (Kokböna-Gruppen) 'Bästad' Skåne 1930-talet.
 Trädgårdsböna *Phaseolus vulgaris* (Skärböna-Gruppen) 'Ståstorp' Skåne 1930-talet
 Vitkål *Brassica oleracea* (Alba-Gruppen) 'Säfstaholm' Sverige senast 1897

► FLERÅRIGA KÖKSVÄXTER, KRYDD- OCH MEDICINALVÄXTER

'Korsta' härstammar från en humlegård utmärkt på Korsta bys skifteskarta 1769. Vid en hemmansklyvning 1778 fördelades humlegården till en av bröderna på gården och ännu på 1960-talet fanns två stora tunnor kvar där skörden förvarats. Sortens aromatiska kottar mognar tidigt och ger ett gott öl med smak av citrus/ grape och grönt gräs.

Grönmynta *Mentha spicata* 'Fägre' Västergötland 1930-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Böle' Västerbotten 1700-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Gamla Källmon' Södermanland 1700-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Hulla Norrgård' Södermanland 1600-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Klev' Uppland 1600-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Korsta' Medelpad 1700-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Mauritz 85' Svalöv Skåne 1940-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Näs' Uppland 1600-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Svalöf E' Svalöv Skåne 1940-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Svalöf S' Svalöv Skåne 1940-talet
 Humle *Humulus lupulus* 'Tvåräsel' Norrbotten 1950-talet
 Kronärtskocka *Cynara cardunculus* (Scolymus-Gruppen) 'Herrgårds' Skåne 1930*
 Norrlandslök *Allium angulosum* x *nutans* 'Norrland' Sverige 1900-talet*
 Pepparrot *Armoracia rusticana* 'Wallen' Uppland 1800-talet
 Potatislök *Allium cepa* (Aggregatum-Gruppen) 'Anna' Dalarna 1930-talet
 Potatislök *Allium cepa* (Aggregatum-Gruppen) 'Leksand' Dalarna senast 1850-talet
 Potatislök *Allium cepa* (Aggregatum-Gruppen) 'Maglasäte' Skåne före 1950
 Åbrodd *Artemisia abrotanum* 'Predikoväcka' Dalarna 1910-talet

► KRUKVÄXTER

Pelargonon **'Knapa-trädet'** går att spåra till ett bröllop den 1 juli 1922. Då fick bruden Hilda en planta av pelargonon av sin mor Matilda. Hon i sin tur hade fått en stickling av en fattiga kvinna, Knapan, som gick runt i byn och gjorde dagsverk. Sorten har något fyllda cerise blommor, där de övre kronbladen har vita penseldrag.

Muskotpelargon *Pelargonium* x *fragens* Muskotpelargon från Gammal-svenskby Ukraina kom till Sverige 1929
 Rosengeranium *Pelargonium* (Doftpelargon-Gruppen) DR WESTERLUNDS BLOMMA Uppland före 1924
 Zonalpelargon *Pelargonium* x *hortorum* 'Drottningminne' Jämtland 1930-talet
 Zonalpelargon *Pelargonium* x *hortorum* 'Karna' Skåne början av 1900-talet
 Zonalpelargon *Pelargonium* x *hortorum* 'Knapa-trädet' Småland före 1922
 Zonalpelargon *Pelargonium* x *hortorum* 'Maria Dangel' Blekinge före 1864
 Zonalpelargon *Pelargonium* x *hortorum* 'Skinnartorp' Uppland början av 1900-talet
 Zonalpelargon *Pelargonium* x *hortorum* 'Stilleryd' Blekinge början av 1900-talet
 Zonalpelargon *Pelargonium* x *hortorum* 'Tant Fridas Äppelblom' Norrbotten före 1947